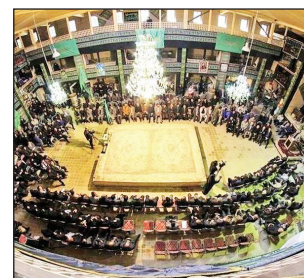

تعزیه حسینیة اعظم برغان

مراسم تعزیه حسینیة اعظم برغان به عنوان اثری معنوی و غیر ملموس به شماره ۲۰۳ در تاریخ ۲۳ خرداد سال ۱۳۹۱ در فهرست آثار ملی ثبت شده است.

نشانی ۳۰ کیلومتری غرب تهران، روستای برغان

تعزیه خوانی از دوره صفویه

قدمت عزاداری و تعزیه خوانی در حسینیة اعظم برغان به دوره صفویه می‌رسد و بسیاری معتقدند بیشترین تعزیه‌ها بعد از تکیه دولت تهران در این حسینیة اجرا می‌شود. نزدیک به ۶۰۰ سال از ساخت حسینیة اعظم برغان می‌گذرد و از همان ابتدای ساخت، تعزیه‌خوانی مراسم ویژه محلی در این روستا بوده است؛ هر چند تنوع برنامه‌های عزاداری در برغان در ماه محرم زیاد است، اما تعزیه، شناخته‌شده‌ترین مراسم محرمی این حسینیة محسوب می‌شود. قدیمی‌ها از مرحوم ناظم، مرحوم ملا محمد بکائی و ملا قاسم بکائی به عنوان تعزیه‌خوانان مشهور برغانی نام می‌برند که در این هنر آیینی صاحب سبک بوده‌اند. ابتدایی‌ترین نسخه تعزیه در ایران به این منطقه تعلق دارد و به همین دلیل تعزیه‌خوان‌های بسیار قوی نیز در این منطقه از ابتدای زندگی می‌کردند و دلیل این موضوع استقرار ابتدایی‌ترین بنای تکیه تعزیه‌خوانی کشور در این روستاست.

اولین تکیه تعزیه کشور

حسینیة اعظم برغان در ضلع شمالی میدان روستا واقع شده و دارای طبقه است؛ طبقه همکف یا اول، دارای ۱۰ حجره بوده و مخصوص عزاداران است؛ شاه‌نشین (ضلع شمالی بنا نقطه مقابل در) فضای ورودی مردانه و زنانه، اتاق تعزیه‌خوان‌ها، رختکن، انبار، راه‌پله‌ها، تخت تعزیه‌خوان‌ها و کف بنا نیز از دیگر فضاهای موجود در این بنای تاریخی است. طبقه اول ویژه مردان است و در طبقه دوم راهروهایی وجود دارد که زنان در آن به اجرای مراسم مذهبی می‌پردازند. ساختمان حسینیة از چوب و دیوارها گرفته همه از خشت خام و کاهگل هستند. با توجه به نوع سازه و ساختمانی که در تکیه دولت به کار رفته است، به نظر می‌رسد به دلیل اینکه نخستین تکیه بزرگ تعزیه در کشور، همین تکیه اعظم برغان بوده است، سازه تکیه دولت برگرفته از تکیه اعظم برغانی‌ها باشد. مراسم تعزیه معمولاً در دهه اول محرم ساعتی بعد از اذان ظهر شروع می‌شود و از آنجا که تعزیه‌خوانی در این حسینیة به صورت ویژه برگزار می‌شود، گردشگرانی از راه‌های دور خودشان را به

برغان می‌رسانند تا تعزیه خوانی هنرمندان این هنر آیینی را از نزدیک تماشا کنند.

تعزیه، یکی از محبوب‌ترین مقاصد گردشگری مذهبی است

تماشای تعزیه در پاتوق‌های مذهبی

جذب گردشگران مذهبی دارند. نام اصلی تعزیه، شبیه‌خوانی یا شبیه‌گردانی است؛ یعنی اینکه افراد اجراکننده شبیه‌وبازی‌کننده نقش شخصیت‌های اصلی هستند. این آیین هنوز در برخی نقاط تهران با همان شکوه سابق برگزار می‌شود.

✓ **نیلوفر ذوالفقاری** تعزیه، یکی از محبوب‌ترین آیین‌های مذهبی ماه محرم است که معمولاً گردشگران زیادی را به مراسم عزاداری امام حسین (ع) و یاران باوفایش می‌کشاند. تعزیه‌ها، تئاترهای مذهبی در باره واقعه کربلا هستند و ظرفیت زیادی برای

تعزیه حسینیة کربلایی‌ها

تعزیه ظهر عاشورا

مراسم تعزیه حسینیة کربلایی‌ها در همسایگی بازار تهران، یکی از قدیمی‌ترین آیین‌های عاشورایی است که در پایتخت اجرا می‌شود.

نشانی خیابان ۱۵ خرداد، چهارراه گلوبندک

نزدیک‌ترین ایستگاه اتوبوس: گلوبندک

نزدیک‌ترین ایستگاه مترو: ۱۵ خرداد

حسینیة کربلایی‌ها بزرگ‌ترین و قدیمی‌ترین تجمع مذهبی عراقی‌های مقیم ایران است. برنامه‌های عزاداری در این حسینیة متنوع است، اما یکی از شناخته‌شده‌ترین این برنامه‌ها، تعزیه ظهر عاشورا است. از ساعتی مانده به ظهر تعزیه‌خوان‌ها با لباس‌های مخصوص، دسته‌دسته سوار بر اسب از راه می‌روند. سپاهیان امام حسین (ع) کجاوه‌ها و گهواره‌ها را در کاروان حمل و سپاهیان یزید با شمشیر و نیزه رجزخوانی می‌کنند. تعزیه همزمان با ظهر عاشورا و برگزاری خیمه‌سوزان به پایان می‌رسد. اگر امسال قصد داشتید این مراسم را ببینید، حواستان باشد که با توجه به شلوغی زیاد این محدوده، بهترین راه دسترسی مترو است.

تعزیه تکیه شوفرها

از گاراژ تا صحنه تعزیه

تکیه شوفرها حدود ۸۰ سال قدمت دارد و هر سال در دهه اول ماه محرم، میزبان تعزیه‌خوان‌ها می‌شود.

نشانی خیابان کارگر جنوبی، میدان قزوین

نزدیک‌ترین ایستگاه اتوبوس: مدرسه قزوین

نزدیک‌ترین ایستگاه مترو: مهدیه

تکیه شوفرها در واقع یک گاراژ قدیمی است که به همت شوفرهای میدان قزوین به محلی برای عزاداری امام حسین (ع) تبدیل شده است. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، تعزیه‌خوانی به یکی از برنامه‌های ثابت محرم‌های این تکیه تبدیل شده است. اگر نام تکیه «شوفرها» را از هر کدام از تعزیه‌خوان‌های شناخته‌شده بپرسید، همه آنها می‌گویند که در این تکیه تعزیه اجرا کرده‌اند. عزادارانی که برای دیدن تعزیه به این تکیه می‌روند، می‌توانند از تماشای نقاشی‌های قهوه‌خانه‌ای روی دیوارهای این تکیه هم لذت ببرند.

تعزیه تکیه دارقازی

روایت مختار در پرده خوانی

مراسم تعزیه در تکیه دارقازی محله کن قدمت زیادی دارد و روایت‌های گوییندر پای یک قاضی نامدار در راهاندازی این تکیه ثبت شده است.

نشانی کن، خیابان حاج بزرگی

نزدیک‌ترین ایستگاه اتوبوس: پایانه کن

نزدیک‌ترین ایستگاه مترو: صادقیه

در تکیه دارقازی حجره‌هایی را دور تا دور محل عزاداری می‌بینیم که قبلاً کاربرد ویژه‌ای داشته‌اند. تعزیه و پرده‌خوانی از گذشته در این حسینیة اجرا می‌شد و در حال حاضر یکی از پرده‌های مربوط به قیام مختار با نام عدالتخانه مختار «مجازات مسببان حادثه عاشورا» هنوز بر دیوار این تکیه باقی مانده است. سقف تکیه دارقازی با چادر پوشانده شده و جالب است بدانید یکی از رسم‌های قدیمی قبل از ماه محرم این بود که پینه‌دوزی برای تعمیر و مرمت احتمالی چادرها و پرده‌های عزای حسینی به تکایا می‌آمد.

تعزیه دسته بنی اسد

کاروان نمادین تشییع شهدا

تعزیه دسته بنی اسد سال‌هاست ۳ روز بعد از عاشورا به شکل یک مراسم خیابانی و نمایشی در مسافتی طولانی برپا می‌شود.

نشانی خیابان ری، میدان قیام

نزدیک‌ترین ایستگاه اتوبوس: میدان قیام

نزدیک‌ترین ایستگاه مترو: میدان قیام

همزمان با سومین روز شهادت امام حسین (ع) و یارانش، مراسم تعزیه دسته بنی اسد تهران برگزار می‌شود. این دسته از میدان قیام تهران حرکت می‌کند و با عبور از بازار امین حضور به سمت بازار تهران می‌رود. تعزیه‌خوان‌ها سوار بر شترها، کاروان را برای تشییع نمادین پیکر شهدای کربلا حرکت می‌دهند.

این آیین که قدمتی دیرینه دارد، نوعی تعزیه سنتی و نمایش میدانی است که یادآور تدفین شهدای نینوا به دست افراد طایفه بنی اسد است.

